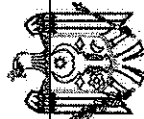

SINTEZA

obiectivelor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul hotărârii privind modificarea unor acte normative

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	Susține fără obiecții și propuneri	
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	<p>Cu referire la scrisoarea nr. 10/827 din 10.02.2020, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE) aduce la cunoștință că a examinat repetat proiectul de hotărâre privind modificarea unor acte normative (număr unic 784/MSMPS/2019) și constată că propunerile prezentate în avizul nr. DI/3/041-95 din 09 ianuarie 2020, au fost acceptate parțial. În context, MAEIE reiterează argumentele expuse în privința modificărilor propuse în art. I pct. 28 al proiectului Legii privind modificarea unor acte normative (Legea cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurare de șomaj nr. 105/2018), și anume, privind necesitatea excluderii alin. (1) al art. 67 („Atribuțiile misiunilor diplomatice a Republicii Moldova în domeniul migrației în scop de muncă”), deoarece aceasta sugerează prezentarea unor rapoarte separate anuale de către misiunile diplomatice în ceea ce privește aplicarea legislației statelor străine în domeniul ocupării forței de muncă. În mod practic, misiunile diplomatice și oficiile consulare vor putea informa MAEIE și Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale urmare sesizărilor sau în alte cazuri, când constată neconcordanțe în aplicarea legislației statelor străine vizavi de lucrători emigranți, cetățeni ai Republicii Moldova, precum se prevede în alin. (2) și (3) ale art. 67.</p> <p>Totodată, în tabelul divergențelor, autorul menționează că a acceptat propunerile de principiu ale MAEIE privind examinarea și adoptarea modificărilor în legislație (în complex), astfel, încât să fie posibilă asigurarea asistenței financiare adecvate din partea statului pentru toate cazurile excepționale, inclusiv cele ce presupun repatrierea cetățenilor</p>	<p>Se acceptă</p>
		<p>Se acceptă Acest subiect va fi abordat în cadrul modificărilor care se propun la un șir de acte normative, indicate în Notă.</p>

	decedați peste hotare. Astfel, se solicită să fie menționat în Nota informativă la proiect, ce măsuri și în ce termen concret urmează a fi întreprinse în acest sens, având în vedere importanța acțiunilor respective ale Guvernului, în vederea asigurării unui sistem adecvat de protecție al intereselor cetățenilor Republicii Moldova.	
Ministerul Afacerilor Interne	Exprimăm susținerea proiectului prezentat supra în varianta expusă de autor	
Ministerul Economiei și Infrastructurii	Ministerul Economiei și Infrastructurii a examinat proiectul definitivat al hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte legislative (număr unic 784/MSMPS/2019) și având în vedere că obiecțiile prezentate anterior prin scrisoarea nr.04-460 din 23.01.2020 au fost considerate de către autor, în limita competențelor funcționale, evidențiem că obiecții și propuneri repetate nu sunt.	
Inspectoratul de Stat al Muncii	Comunică lipsă de obiecții și propuneri	
Agenția Servicii Publice	Comunicăm că susținem proiectul enunțat cu următoarele propuneri: Pe tot parcursul textului proiectului, cuvintele "domiciliu permanent/reședință temporară" de substituit cu cuvintele "domiciliu și/sau reședință temporară" în conformitate cu prevederile art.38 din Codul Civil al Republicii Moldova nr.1107/2002.	Se acceptă
Ministerul Finanțelor	Propunerile de la punctul 8 alin.2), punctul 9 alin.2) și 3), punctul 23 și punctul 26 au drept scop menținerea statutului de șomer pe o perioadă mai îndelungată față de prevederile actuale ale legii menționate. Astfel, în opinia Ministerului Finanțelor persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă nu vor fi cointeresați să fie productivi pe perioada angajării temporare și să se încadreze oficial în câmpul muncii. Respectiv, modificările în cauză vor atrage și mijloace financiare suplimentare pentru măsurile de ocupare a forței de muncă.	Aceste modificări, din contra, vor influența pozitiv atractivitatea șomerilor față de serviciile și măsurile acordate de către ANOFM. La articolul 20 alin. (6), această prevedere în prezent nu este aplicabilă, în practică șomerii nu sunt scoși din evidență și scoaterea acestora din evidență este practic imposibil, deoarece ANOFM trebuie să aibă pârghii de monitorizarea a șomerilor pe perioada antrenării lor în măsuri. La pct. 9, a fost micșorat termenul de

		<p>înregistrare repetată, deoarece un termen afit de extins face ca persoanele să nu fie motivate să se reîntoarcă în sistem și devin social vulnerabile. Totodată, completarea cu alineatul (1¹) a fost inclusă în urma mai multor solicitări de la șomerii care se angajează temporar, care nu au un loc de muncă permanent, ca de exemplu cei care participă în campaniile electorale ca membri ai birourilor electorale. În acest caz persoanelor li se suspendă plata ajutorului de șomaj însă nu sunt scoși din evidență. Totodată, măsura dată stimulează șomerii să participe la lucrări temporare pînă li se poate oferi/găsi un loc de muncă stabil.</p> <p>La pct. 23, se propune excluderea literii „d” deoarece, ajutorul de șomaj este o plată contributivă la care au dreptul persoanele care au contribuit la BASS, totodată această prevedere demotivează persoanele să contribuie la BASS și să participe la măsurile active.</p> <p>Punctul 26 a fost exclus.</p> <p>Se respinge</p> <p>Alineatul (2) specifică că prestatorii de servicii de angajare asistată sunt prestatorii de servicii sociale privați. Această prevedere nu se repetă în celelalte alineate.</p> <p>MSMPS reiterează cele explicate anterior pe marginea acestor 2 puncte. În urma pilotării acestor măsuri, în</p>
	<p>La punctul 14 alineatul (2) propunem de exclus, dat fiind că repetă prevederile alineatului (1) și (4) pentru anul 2020.</p>	
	<p>Totodată, din lipsa informației detaliate privind oportunitatea modificării termenilor de menținere a locurilor de muncă create/adaptate de la punctul 18 și 19, suntem privați de posibilitatea expunerii pe marginea</p>	

acesteia. Concomitent, este necesar de respectat și prevederile Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

anul 2019, fiind cont de categoria persoanelor pentru care este destinată această procedură și de vulnerabilitatea acestora pe piața muncii, de suma acordată și de tot procesul îndelungat de monitorizare, angajatorii susțin că termenul de 36 de luni este prea mare și nu sunt cointeresați în a accesa măsurile date. Astfel, pentru subvențiile prevăzute la art. 36 din Legea 105/2018, au fost preconizate 100 de subvenții, dintre care doar 25 agenți economici au accesat, cu angajarea a 45 persoane și pentru subvențiile prevăzute la art. 38 din Legea 105/2018 au fost preconizate 25, dintre care au beneficiat doar 2 agenți economici, cu angajarea a 2 persoane cu dizabilități. Reieșind din, experiența pilotării termenul de păstrare a locului de muncă de către angajatori, beneficiari de subvenții, urmare a modificării, va constitui nu mai puțin de 18 luni și nu 36 cum este conform redacției actuale, cu scopul sporirii atractivității acestor măsuri de ocupare. Totodată, au fost analizate și experiența altor state cu privire la subvențiile acordate de către Agențiile de ocupare a forței de muncă și s-a constatat că termenul maxim de menținere și monitorizare este 12-18 luni, în dependență de complexitatea măsurii.

		<p>Pe parcursul anului 2019, cu suportul Organizației Internaționale a Muncii, personalul MSMPS și ANOFM a fost instruit de către un expert străin, unde au fost prezentate dezavantajele unor țări și analizate avantajele unui termen înțrăit de extins. Totodată, expertul a venit și cu un set de comentarii, completări și propuneri pe marginea Legii 105/2018, alinate prevederilor internaționale.</p>
<p>Procuratura Generală</p>	<p>Concomitent, Nota informativă la proiectul hotărârii Guvernului în cauză punctul 5 "Fundamentarea economico-financiară" urmează să fie revăzută luând în considerare identificarea unităților necesare pentru Inspectoratul de Stat al Muncii, în limita statelor și cheltuielilor de personal aprobat ministerului pentru anul 2020.</p> <p>Reiterăm asupra necesității revizuirii normei art.65 din proiect, deoarece abordează problema evidenței lucrătorilor emigranți într-un mod arierat și considerăm că Agenția Națională pentru ocuparea forței de muncă necesită să creeze un Registru electronic al lucrătorilor emigranți. Această situație va genera o multitudine de beneficii, inclusiv reducerea costurilor de deplasare spre agenție și implicarea unor angajați, reducerea factorilor de corupție, evidența strictă și reducerea factorului uman, sistematizarea și gestionarea rapidă a datelor, posibilitatea interconectării acestui registru cu instituții precum CCTP, IGPF, Inspectoratul de Stat al Muncii etc.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Reiterăm la art.66 din proiect, menținem opinia anterioară și reiterăm că potrivit pct.8 din Regulamentul Centrului pentru Combaterea traficului de persoane al INI al IGP al MAI aprobat prin Ordinul IGP nr.165 din 06.11.2014 are ca misiune „investigarea, urmărirea penală și prevenirea infracțiunilor de trafic de ființe umane și celor conexe cu caracter transfrontalier, de o complexitate majoră și cu riscuri sporite”. Respectiv,</p>	<p>Se respinge Menționăm că, Agenția Națională dispune de un registru electronic prin care se înregistrează contractele individuale de muncă, precum și agenția privată care a intermediat încheierea acestor contracte. În textul proiectului fiind clar indicată obligativitatea acestora. Totodată, Hotărârea de Guvern cu privire la punere în aplicare a prezentelor prevederi va include inclusiv mecanismul detaliat de ținere a evidenței.</p> <p>Se respinge Ministerul Afacerilor Interne în subordinea căruia se află CCTP nu a obiectat asupra prezentei propuneri.</p>

<p>CCTP nu este abilitat să desfășoare careva controale, inclusiv a activității agențiilor private și intermediarilor nelicențiați în afara proceselor penale sau cauzelor penale pornite. Această atribuție improprie pusă pe seama CCTP a fost efectuată în lipsa unei evaluări dacă această instituție va putea desfășura aceste atribuții fără a afecta misiunea de bază, deși pentru această activitate sunt necesare resurse suplimentare logistice și de personal. Ținând cont de aceste raționamente, dar și de lipsa unei argumentări în nota informativă la proiectul de lege, considerăm că includerea CCTP ca organ de control este o soluție priptă.</p>	<p>Cu referire la denumirea normei contravenționale și penale (art.2662 din Codul contravențional - practicarea ilegală a activității legată de plasarea persoanelor în câmpul muncii în străinătate și art. 2412 din Codul penal - practicarea ilegală a activității legată de plasarea persoanelor în câmpul muncii în străinătate) se constată a fi identice. Astfel, se impune că acestea să fie distincte întru excluderea confuziilor de aplicare a legii și diferențierea răspunderii penale de cea contravențională. În context, alin.(1) art.2662 din Codul contravențional, urmează să devină alin.(2) și alin.(2) devine alin.(3) iar alin.(1) va avea următorul cuprins, „practicarea ilegală a activității legată de plasarea persoanelor în câmpul muncii în străinătate ce nu constituie infracțiune” La alin.(3) cuvântul „preceperea” urmează de substituit cu cuvântul „perceperea” La art.2412 alin.1 textul „obținerea unui profit în proporții mari și/sau” de exclus; La art.2412 alin.2 va avea următorul cuprins: acțiunile prevăzute la alin.(1) lit.a) asupra a două sau mai multor persoane; lit.b) săvârșite de două sau mai multe persoane; se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 7000 la 9000 unități convenționale cu privarea dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice alin.(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1)-(2) săvârșite în proporții mari se pedepesc cu închisoare de la 7 la 10 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 10000 la 12000 unități convenționale cu privarea dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice alin.(4) Acțiunile prevăzute la alin.(1)-(2) săvârșite în proporții deosebit de mari se pedepesc cu închisoare de</p>
<p>CCTP nu este abilitat să desfășoare careva controale, inclusiv a activității agențiilor private și intermediarilor nelicențiați în afara proceselor penale sau cauzelor penale pornite. Această atribuție improprie pusă pe seama CCTP a fost efectuată în lipsa unei evaluări dacă această instituție va putea desfășura aceste atribuții fără a afecta misiunea de bază, deși pentru această activitate sunt necesare resurse suplimentare logistice și de personal. Ținând cont de aceste raționamente, dar și de lipsa unei argumentări în nota informativă la proiectul de lege, considerăm că includerea CCTP ca organ de control este o soluție priptă.</p>	<p>Conform poziției enunțate de Ministerul Justiției, din proiect se exclud modificările operate la Codul penal și contravențional. Ulterior, Ministerul va transmite amendamentele către Ministerul Justiției spre examinare și promovare.</p>

	<p>la 8 la 15 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 13000 la 15000 unități convenționale cu privarea dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.</p>
<p>Ministerul Justiției</p>	<p><u>Se acceptă</u></p> <p>La Art. I (Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupației de muncă și asigurare de șomaj): La propunerea de completare a art. 2 cu alin. (1¹) se va ține cont că, redacția unui element structural nou se prezintă în modul cum se va integra în actul supus modificării (cu indicarea în ghilimele inclusiv a numărului de ordine). Sub acest aspect se vor revizui și restul amendamentelor ce vizează expunerea în redacție nouă a elementelor structurale existente sau completarea legii cu elemente structurale noi.</p> <p>La art. 3 se vor exclude cuvintele „în final”, or, completarea unui text sau alineat, fără a specifica ordinea în care se inserează cuvintele, semnifică, conform regulilor generale de tehnică legislativă, completarea textului la sfârșitul acestuia (obiecție valabilă și pentru restul cazurilor similare din proiect).</p> <p>La art. 10 alin. (5) remarcăm că, potrivit normelor de tehnică legislativă, dacă se face referință la mai mult de trei elemente structurale consecutive, enumerarea se redă prin cratimă după următorul exemplu: „literele l)-o)”.</p> <p>La art. 20 alin. (5) cuvintele „se expune în următoarea redacție” se vor substitui cu cuvintele „va avea următorul cuprins” în conformitate cu limbajul actelor de modificare (obiecție valabilă și pentru restul cazurilor similare din proiect).</p> <p>La art. 21 modificările se vor expune în ordinea elementelor structurale modificate. Adicional, urmează a se ține cont că „sintagma” reprezintă o unitate sintactică stabilă, formată din mai multe cuvinte între care există un raport de subordonare, constituind o parte a unei propoziții sau a unei fraze. La schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre, semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv. Observația este valabilă pentru tot textul proiectului.</p>

	<p>La art. 24 alin. (1) se va exclude textul „, în continuare după text” ca fiind excedent.</p> <p>La art. 27¹ alin. (2) lit. b) nu este clară necesitatea studiilor superioare de licență pentru administratorul, asociații și angajați agenției private în măsura în care nu se specifică un domeniu anume al studiilor, or, persoanele pot deține diplomă de licență în domenii ce nu au tangență cu domeniul de activitate al agenției (obiecție valabilă și pentru art. 58).</p> <p>La art. 27¹ alin. (2) lit. d) se va revedea termenul „telecomunicații” prin prisma Legii comunicațiilor electronice nr. 241/2007 care operează cu termenul „comunicații electronice” (observație valabilă și pentru art. 58 alin. (2) lit. c) din proiect).</p> <p>La art. 27¹ alin. (3) se va revedea lit. a), or, solicitanții de licență pot deține bunuri imobile pentru desfășurarea activității și în baza contractului de comodat (observație valabilă și pentru art. 58 alin. (3) lit. a) din proiect).</p> <p>La art. 27¹ alin. (3) lit. c) se va corela cu alin. (2) lit. b) din același articol.</p> <p>La art. 27¹ alin. (6) lit. b) temei pentru retragerea licenței ar trebui să fie prestarea serviciilor de intermediere a muncii fără încheierea unor contracte de intermediere (similar cazului prevăzut la art. 60 alin. (1) lit. b) din proiect).</p> <p>Avînd în vedere conținutul similar al art. 36 alin. (5¹), art. 38 alin. (8¹) și art. 40 alin. (6²), se va examina posibilitatea comasării acestor prevederi în cadrul unui articol distinct.</p> <p>La art. 38 alin. (3) se va ține cont că, potrivit regulilor tehnicii legislative, dacă un număr este format din două sau mai multe cifre, pentru identificarea acestuia, se folosește cuvîntul „cifrele” și nu „cifra” (obiecție valabilă și pentru art. 39 alin. (7) din proiect). La art. 38 alin. (91) se vor exclude cuvintele „din prezenta Lege”, întrucît potrivit art. 55 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 în cazul în care se face trimitere la o</p>	<p><u>Se acceptă</u></p> <p><u>Se respinge</u> Se consideră oportună menținerea studiilor superioare de licență, astfel încât cei ce desfășoară activitatea să poată demonstra aptitudinile în acest sens.</p> <p><u>Se acceptă</u></p> <p><u>Se acceptă</u></p> <p><u>Se acceptă</u></p> <p><u>Se acceptă</u></p> <p><u>Se respinge</u> Considerăm inoportună comasarea acestora pentru o claritate sporită.</p> <p><u>Se acceptă</u></p>
--	--	--

	normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ (obiecție valabilă și pentru restul cazurilor similare din proiect).
<u>Se acceptă</u>	La art. 40, având în vedere că, se propun spre completare două alineate consecutive, dispozițiile de completare se vor comasa după cum urmează: „Articolul 40 se completează cu alineatele (6 ¹) și (6 ²) cu următorul cuprins:”
<u>Se acceptă</u>	La art. 43 textul „alineatul (4)” se va plasa după cifrele „43”.
<u>Se acceptă</u>	La art. 48 alin. (2) se va indica că, textul „și d)” se exclude, deoarece cuvintele „se abrogă” se utilizează la abrogarea unor elemente structurale. Sub acest aspect se vor revedea și restul propunerilor de excludere a textelor sau cuvintelor.
<u>Se acceptă</u>	La art. 49 se va propune excluderea textului „b),” pentru a evita caracterul defectuos al lit. f).
<u>Se respinge</u>	La art. 54 alin. (4) remarcăm că, reglementarea procedurii de angajare a cetățenilor Republicii Moldova în străinătate (spre exemplu în mod individual) nu ține de competența Guvernului Republicii Moldova.
<u>Se respinge</u>	La art. 58 alin. (2) lit. e) se va ține cont că, este inutil de a prezenta toate ofertele valabile de muncă ale beneficiarilor străini la etapa solicitării licenței, or, ofertele date se modifică de la o zi la alta, iar obligația de a actualiza informația dată nu este prevăzută.
<u>Se acceptă</u>	La art. 58 alin. (3) lit. d) se va corela cu alin. (2) lit. b) din același articol. La art. 59 alin. (1) lit. e) menționăm că, temeiul retragerii licenței necesită a fi însoțit de obligația agenției private de a notifica Agenția Națională în privința petițiilor recepționate de la lucrătorii emigranți plasați în străinătate.
<u>Se respinge</u>	La art. 60 alin. (1) lit. f) subliniem că, nu toate situațiile de la art. 59 alin. (1) vor putea fi înlăturate, motiv pentru care, vor putea apărea dificultăți în înlăturarea

	<p>în aplicarea prevederii date.</p> <p>La art. 61 alin. (5) atragem atenția că, drepturile și obligațiile lucrătorului emigrant și a agenției private vor putea fi stabilite și în contractele de intermediere.</p> <p>La art. 62 alin. (2), pentru un spor de precizie, propunem să se menționeze că obligația vizează afișarea notei informative indicate la alin. (1).</p> <p>La art. 65 alin. (3) menționăm că, cuvintele „inclusiv și” reprezintă un pleonasm, care este o deficiență de exprimare care constă în alăturarea unor cuvinte cu același sens, în care cuvântul „inclusiv” conține sensul conjuncției „și”. Astfel, pentru o bună exprimare este suficient să se utilizeze una din două: ori „și”, ori „inclusiv”.</p> <p>Art. 68 necesită a fi revizuit în sensul în care să fie clar tipul răspunderii ce o va purta agenția privată și intermediarii nelicențiați. Totodată, se va ține cont că, persoanele vor purta răspundere prevăzută de lege și nu de un act normativ al Guvernului.</p> <p>La Art. III, având în vedere că, prevede modificarea unui singur punct din anexă la Legea nr. 131/2010 privind controlul de stat asupra activității de întreținător, dispoziția de modificare se va expune într-un singur alineat, iar numărul de ordine „1.” se va exclude ca fiind excedent.</p> <p>La Art. IV și V amintim că, în contextul adresei Guvernului nr. 1506-686 din 13 septembrie 2016, prezentarea propunerilor, ce vizează amendarea Codului penal și a Codului contravențional urmează a fi remise în adresa Ministerului Justiției, care va asigura elaborarea și definitivarea proiectului unic de modificare a codului, cu promovarea ulterioară a acestuia.</p> <p>La Art. IV (Codul contravențional): Art. 2662 alin. (1) din Codul contravențional formulează o normă care nu se conformează cerinței de claritate și previzibilitate a legii, pornind de la faptul că „legislația cu privire la procedura de intermediere” este, în contextul proiectului dat,</p>	<p>situațiilor enunțate va constitui temei pentru determinarea lipsei de angajament din partea agenției private.</p> <p><u>Se respinge</u> Deși, contractul de intermediere va conține drepturile și obligațiile considerăm judicioasă reglementarea acestora.</p> <p><u>Se acceptă</u></p> <p><u>Se acceptă</u></p> <p><u>Se acceptă</u></p> <p><u>Se acceptă</u></p> <p><u>Se acceptă</u></p> <p><u>Se acceptă</u></p> <p><u>Se acceptă</u> Conform poziției enunțate referitor la art.IV și V, din proiect se exclude modificările operate la Codul penal și</p>
--	--	---

un termen general, care definește atât Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă, cât și hotărârile de Guvern care vor fi adoptate întru implementarea modificărilor propuse legii sus-numite. Astfel, considerăm necesară revizuirea redacției noii contravenții prin prisma principiilor accesibilității și previzibilității normelor juridice, or formula expusă este una prea generală. Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție. (Hotărârea Curții Constituționale 26 din 23 noiembrie 2010). Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa, a remarcat că, o normă este clară, accesibilă și previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă, cu consiliere adecvată, să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-o normă (Silver s.a. c. Regatului Unit, 25 martie 1983). Odată ce statul adoptă o soluție, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență pentru a evita pe cât este posibil insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiecții de drept pe care îi privesc măsurile de aplicare a acestei soluții (Păduraru c. României, 1 decembrie 2005, §92). Astfel, componența de contravenție trebuie să fie formulată cu maximă precizie și previzibilitate, astfel încât să determine cu claritate fapta ce constituie contravenție și consecințele ce survin pentru săvârșirea acesteia. În acest sens, propunerea de completare a Codului contravențional nu poate conține o normă generală de trimitere la o obligație ce rezultă dintr-o lege. Norma contravențională trebuie să stabilească expres fapta ce urmează a se încadra în dispoziția acestei norme. Adicional, având în vedere că, cercul de relații care țin de intermediere este deosebit de vast, se pune problema oportunității sancționării pentru fiecare caz de nerespectare a unei prevederi legale sau a unei norme stabilite printr-o hotărâre de Guvern, adoptată într-

contravențional. Ulterior, Ministerul va transmite amendamentele către Ministerul Justiției spre examinare și promovare.

	<p>executarea legii de modificare, care guvernează procedura de intermediere la plasarea cetățenilor Republicii Moldova în câmpul muncii în străinătate.</p> <p>La Art. VI alin. (1) textul „întră în vigoare la 6 luni” se va substitui cu textul „întră în vigoare la expirarea a 6 luni”. Întrucât reprezentarea Guvernului în Parlament este una din funcțiile Ministerului Justiției, stabilite în pct. 6 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 698/2017, precum și ținând cont de uzanțele normative, propunem includerea ministrului justiției în lista contrasemnatarilor hotărârii Guvernului de aprobare a proiectului de lege</p>
<p>Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Regionale</p>	<p>La Articolul 27¹ aliniatul (6) litera c), reiterăm obiecția formulată în avizul nr.04/1-05/218 din 16 ianuarie 2020, „nerepararea prejudiciilor cauzate solicitantului locului de muncă ca urmare a încălcării procedurii de intermediere a muncii, stabilite prin hotărârea definitivă a instanței de judecată”, nu poate servi ca temei pentru retragerea licenței, întrucât pe de o parte pune la îndoială autoritatea unei hotărâri de judecată prin care s-a dispus încasarea prejudiciului. Altfel spus, prin norma propusă s-ar prezuma că pot exista hotărâri de judecată de încasare a prejudiciului pe care agenția privată nu le-a executat și nici nu le va executa. Pe de altă parte, acțiunea de reparare a prejudiciului reprezintă o activitate care poate dura în timp de la data devenirii definitive a hotărârii, dar nu un fapt instantaneu. Astfel că dacă se constată că agenția privată la un anumit moment în timp nu a executat hotărârea de reparare a prejudiciului, aceasta nu înseamnă că agenția nu o va executa în viitor. Mai mult ca atât, între creditor și debitor poate interveni și un acord de eșalonare a executării titlului executoriu.</p> <p>La articolul 40, reiterăm necesitatea inserării unei norme prin care să se interzică posibilitatea întreprinderilor din localitățile rurale să obțină subvenții pentru proiectele de inițiativă locală dacă acestea au beneficiat de subvenții în cadrul măsurilor de subvenționare prevăzute de Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural.</p>
	<p><u>Se acceptă</u></p>
	<p><u>Se respinge</u> În cazul dat nu se pune la îndoială caracterul obligatoriu al hotărârii definitive a instanței de judecată, dar onorarea acesteia de către agenție în termenul prestabilit.</p>
	<p><u>Se respinge</u> Menționăm că, obiectul și scopul acestor subvenții sunt total diferite și nu poate fi interzis accesarea subvenției prevăzute de legea 105/2018 din motivul că agenții economici eu beneficiat și de alte subvenții. Subvențiile acordate de către ANOFM pentru proiectele de</p>

	<p>inițiativă locală sunt destinate întreprinderilor care creează locuri de muncă noi și angajează șomerii înregistrați la subdiviziunea teritorială pentru ocuparea forței de muncă. Respectiv, scopul acestor subvenții este integrarea pe piața muncii a șomerilor și reducerea șomajului în localitățile rurale.</p> <p>Totodată, reiterăm cele expuse anterior cu referire la pct. 2 al Anexei nr. 1 la Procedura de susținere a proiectelor de inițiative locale, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 1276/2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă, prin care sunt prevăzute prezentarea informațiilor privind alte finanțări publice primite, în ultimii 3 ani și care, după caz, vor sta la baza deciziei de acordare a subvenției. Decizia se va lua în dependența de mai multe criterii, precum situația prezentă în localitate, numărul de șomeri și de agenți economici ș.a.</p>
<p>Confederația Națională a Sindicatelor</p>	<p>Lipsa de obiecții și propuneri</p>
<p>Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă</p>	<p>La articolul 20: La alineatul (1) lit. a) de înlocuit sintagma „program individual de reabilitare și incluziune socială” cu sintagma: „certificatului de încadrare în grad de dizabilitate”</p> <p>La articolul 21: 1) alineatul (1), litera m) se modifică integral și se expune sub următoarea redacție: „m) refuzului neîntemeiat de a participa la măsură activă</p>
	<p>Se acceptă</p>
	<p>Se acceptă</p>
	<p>Se acceptă. Litera m) a fost expusă în următoarea redacție „m) refuzului neîntemeiat de a participa la măsurile active de</p>

	<p>de ocupare a forței de muncă,”</p> <p>Punctul 11 ”articolul 24: 1) la alineatul (1), după sintagma „Serviciile de ocupare a forței de muncă” se completează cu sintagma „se adresează persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și”, mai departe după text.</p> <p>Articolul 36: 1) alineatul (2), după cuvintele „pe o perioadă nedeterminată” se completează cu sintagma „sau determinată cu o durată de cel puțin 24 luni”.</p> <p>La articolul 38: 1) la alineatul (1) după cuvintele „pe o perioadă nedeterminată” se completează cu sintagma „sau determinată cu o durată de cel puțin 24 luni”.</p> <p>I. Articolul 44: 1) se exclude alineatul (1); 2) alineatul (2) se expune în următoarea redacție „Șomerii care întrunesc cumulativ condițiile prevăzute la articolul 43, alineatul (4) ajutorul de șomaj se acordă începând cu a 8-a de la data înregistrării la subdiviziunea teritorială”.</p> <p>II. În caz ca nu se acceptă modificarea de mai sus la art.44 de introdus următoarea completare la art.44</p> <p>Articolul 44: 1) alineatul (1), după cuvântul „unității” se completează cu următoarea sintagmă „sau cu încetarea activității angajatorului persoană fizică”</p> <p>Punctul 26 de exclus, deoarece articolul 50 a fost expus într-o redacție nouă, conform punctului 25 din proiectul de modificare.</p> <p>Totodată, constatăm necesar revizuirea prevederilor art.65 (1) cu referire la atribuția ANOFM de a înregistra actele depuse de agențiile private în cadrul procedurii de verificare prealabilă în corelare cu prevederile art.58 (3), lit. f).</p> <p>Lipsa de propuneri și obiecții</p> <p>Pct. 11 al proiectului prevede introducerea unei norme confuze: „(3) Procedura de intermediere a muncii prin intermediul agențiilor private se stabilește de Guvern.” Astfel, aceasta se va contrazice cu prevederile alin. (3) din același articol al Legii nr. 105/2018</p>	<p>ocupare a forței de muncă”</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se respinge Introducerea modificărilor conform solicitării va dubla plățile acordate de la BASS, în special pentru persoanele angajate în sistemul public, care în cazul de lichidare sau reducerea statelor de personal, primesc indemnizația de eliberare din serviciu.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se respinge ANOFM va fi abilitată să dețină actele relevante prezentate în procesul de verificare prealabilă.</p> <p>Se acceptă Normele în cauză au fost redactate</p>
<p>Consiliul Concurenței</p> <p>Comisia de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (AIR)</p>		

	<p>care actualmente stipulează: „(3) <i>Procedura de intermediere se stabilește de către directorul Agenției Naționale.</i>” Se recomandă excluderea contradicției între normele citate (în special – a alineatului (3) din art. 27 al Legii) și înlăturarea caracterului incert al acestora. Același punct al proiectului prevede o obligație incertă pentru agențiile private: „(6) <i>În cazul în care, agenția privată, intermediază în vederea plasării în câmpul muncii în străinătate un cetățean al Republicii Moldova ce deține dublă cetățenie cu reședința permanentă pe teritoriul Republicii Moldova ...</i>” Astfel, nu este clar modul în care agențiile private ar trebui să verifice reședința unei persoane fizice și, prin urmare, să execute cerința respectivă a legii. Se recomandă substituirea termenului de „reședință” cu cel de „viza de domiciliu”.</p>
	<p>pct. 12 al proiectului operează cu o formulare defectuoasă, pasibilă de o interpretare abuzivă: „<u>Licența pentru activitatea legată de plasarea în câmpul muncii în țară se acordă de către organul de licențiere în baza cererii (declarației) pentru obținerea licenței și lista exhaustivă a documentelor care se anexează la cerere</u>”. O asemenea formulare ar putea fi înțeleasă ca obligația de anexare doar a listei documentelor, ci nu a însuși documentelor necesare autorității. Se recomandă reformularea mai explicită a normei citate.</p>
	<p>Tot același punct prevede o serie de cerințe abuzive pentru obținerea licenței: Prezentarea copiei „a extrasului din Registrul bunurilor imobile sau a contractului de locațiune a imobilului, prin care va confirma că dispune de spațiu (încăpere cu destinație nelocativă) dotat cu mijloace tehnice și tehnologice necesare pentru buna desfășurare a activității licențiate (computer, telefon, fax)” :impunerea deținerii încăperii cu destinație nelocativă se prezintă drept abuzivă (nu este clară necesitatea desfășurării acestei activități anume în așa tip de încăpere, precum și riscurile aferente activității de plasare în câmpul muncii în țară într-o încăpere locativă), dar și pasibilă unor interpretări abuzive (chiar și în cadrul unui apartament locativ există „încăperi cu destinație nelocativă” – antreul, baie, veceul etc., ceea ce poate rezulta în prezentarea unor contracte de arendă a încăperilor respective pentru a respecta „ad literam” cerințele respective ale legii).- Extras din Registrul bunurilor imobile nu conține informații despre dotarea cu „cu mijloace tehnice și tehnologice necesare pentru buna desfășurare a activității licențiate</p>
	<p>Se acceptă Prevederile au fost redactate</p>
	<p>Se acceptă parțial A fost exclusă necesitatea prezentării actelor care sunt emise de către ASP.</p>

<p>(computer, telefon, fax):- Licență pentru activitatea legată de plasarea în câmpul muncii se eliberează de Agenția Servicii Publice, adică aceiași autoritate care deține Registrul bunurilor imobile. În acest context, nu este justificată impunerea cerinței de prezentare a extrasului din Registrul deținut de către aceiași autoritate. În acest context, precum și fiindu-se cont de prevederile alin. (1¹) al art. 4 din Legea nr. 160/2011 și art. 15 al Legii nr. 235/2006cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, se propune excluderea cerinței respective din lista condițiilor de obținere a licenței. Prezentarea copiei „<i>de pe actele care confirmă calificarea sau experiența de muncă în domeniul managementului resurselor umane, consultanței sau în alte domenii conexe ale administratorului și a personalului angajat</i>” se prezintă drept o normă foarte vagă și incertă. Suplimentar atenționăm asupra următoarelor: - legislația în vigoare nu prevede nici o calificare obligatorie a persoanelor care activează „<i>în domeniul managementului resurselor umane, consultanței sau în alte domenii conexe</i>”; - exigența de a avea „<i>experiența de muncă</i>” urmează a fi concretizată – ce fel de experiență se are în vedere, durata acesteia, precum și excepțiile aplicabile (de exemplu – angajarea tinerilor specialiști etc).- impunerea cerinței respective fața de întregul personal angajat (inclusiv auxiliar sau cel care nu activează cu operațiune de plasare în câmpul muncii în țară) se prezintă o cerință extinctivă.c) Prezentarea copiei „<i>de pe buletinul de identitate, care demonstrează că administratorul este cetățean cu domiciliul permanent pe teritoriul Republicii Moldova</i>” – se prezintă drept abuzivă pe motivul că autoritatea emitentă a licenței este în același timp și autoritatea emitentă a actelor de identitate. d) Suplimentar reiterăm aceleași obiecții în privința propunerilor de a completa Legea nr. 105 cu art. 60 și 61.</p>	<p>Se acceptă parțial</p>
<p>Tot punctul 12 al proiectului prevede o serie de norme contradictorii cu privire la suspendarea și retragerea licenței respective:a) în ceea ce ține de suspendare a valabilității licenței: - se propun a fi incluse 2 temeieri de suspendare a licenței, dintre care unul reproduce temeiul general de suspendare (din lit. a), alin. (2) al art. 10 din Legea nr. 160/2011), iar celălalt se referă la nerespectarea condiției de licențiere legate de adresa prestării serviciilor – adică o condiție propusă mai sus de a fi exclusă.</p>	

- nu se indică procedura aplicabilă în cazurile propuse de suspendare – cu sau fără adresarea în instanța de judecată. În contextul celor menționate, precum și ținându-se cont de prevederile alin. (1³) al art. 4 din Legea nr. 160/2011, se recomandă excluderea prevederilor speciale cu privire la cazurile și procedura suspendării valabilității licenței în cauză. b) în ceea ce privește retragerea licenței respective:

d) repetarea uneia dintre situațiile prevăzute la alin.(3). ” - cu referire la temeiul de retragere a licenței formulat la lit. a), menționăm că alin. (2) al art. 27 al Legii nr. 105/2018 nu prevede procedură, dar niște descrieri generale al metodelor de intermediere a muncii. Considerăm judicios de a formula ca temei pentru retragerea unui act permisiv în baza unei singure încălcări a metodei respective – de exemplu un singur caz de neoferire a informațiilor privind locurile de muncă vacante. În plus, nerespectarea a unor din metode indicate la alin. (2) al art. 27 al Legii nr. 105/2018 poate fi constatată doar în circumstanțe subiective și incerte: cu titlu de exemplu, încălcarea metodei menționate la lit. b) al alin. (2) al art. 27 („preselectia candidaților corespunzător cerințelor locurilor de muncă oferite și în concordanță cu pregătirea, aptitudinile, experiența și cu interesele acestora”) poate fi constatată și în situația în care beneficiarului serviciului va declara, fără careva dovezi, că a fost preselecat nu corespunde cu interesele acestora. Se recomandă revizuirea conceptuală a temeiului respectiv de retragere a licenței în vederea excluderii caracterului incert ale acestora.- în cazul temeiului indicat ca „neîncheierea contractelor de intermediere a muncii”, constatăm o formulare defectuoasă a acestuia. Se recomandă reformularea temeiului în sensul „prestarea serviciilor fără a perfecta vreun contract de intermediere pentru acestea” - reieșind din propunerile de mai sus ce țin de excluderea temeiurilor de suspendare speciale, se impune și excluderea temeiului de retragere formulat la lit. d) („repetarea uneia dintre situațiile prevăzute la alin. (3). ”).

La pct. 22 al proiectului, propunerile ce țin de introducerea art. 55, menționăm un caracter incert al normei propuse la alin. (3): „Agenția privată poartă responsabilitate în raport cu lucrătorii auto-angajați în mod identic cu lucrătorii emigranți plasați în baza contractului individual de muncă.”

Se acceptă parțial

Norma a fost reformulată. Se consideră modalitatea notificării fiind de ordin procedural, respectiv se va reglementa prin hotărâre de Guvern.

	<p>Se recomandă reformularea acesteia în sensul excluderii ambiguității exprimării.</p> <p>Tot aici atenționăm asupra unei norme vagi la alin. (4), care prevede o obligație neclară de notificare a Agenției Naționale „<i>în modul stabilit de Guvern, cu privire la intermedierea muncii și plasarea ulterioară prin intermediul acestora, a lucrătorilor auto-angajați.</i>”</p> <p>Considerăm că o asemenea obligație, cât și modul de executare a acesteia sunt niște norme primare și ar trebui reglementate în detaliu de un act legislativ, dar nu de o Hotărâre de Guvern.</p>	
	<p>Este absolut neclară formularea alin. (4) al art. 57 prin care se propune:</p> <p>„(4) <i>În interesul persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, după consultarea partenerilor sociali, Guvernul, la propunerea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, poate autoriza agențiile private să încaseze plăți de la unele categorii de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă sau pentru unele tipuri de servicii prestate de către acestea.</i>”</p> <p>Astfel, atenționăm că activitatea comercială de prestare a serviciilor de intermediere în domeniul muncii (cât și a serviciilor aferente) presupune prin esența dreptul agentului economic de a încasa plăți pentru activitate respectivă și nu necesită nici o autorizare respectivă în acest sens.</p>	<p>Se respinge</p> <p>Prezenta normă reprezintă o transpunere a Convenției ILO nr.181 cu privire la agențiile private la care Republica Moldova este parte. Astfel, perceperea de taxe se realizează doar prin decizia guvernelor statelor membre ale Convenției, urmare a consultărilor cu partenerii sociali.</p>
	<p>În ceea ce privește propunerile de introducere a art. 62, reliefăm următoarele norme incerte în cadrul acestuia:</p> <p>a) Nu este clară și suficient justificată interdicția încheierii unor contracte de intermediere a muncii pentru o perioadă nedeterminată, în paralel cu lipsa unui termen maxim de valabilitate a contractului pe o perioadă determinată (cu titlu de exemplu – nu este prohibiția semnarea contractului pentru o perioadă de 99 de ani);</p> <p>b) Nu este clară perioada de valabilitate a obligațiilor de excepție, prevăzute la alin. (3) – adică în cadrul cărei perioade de timp rămân valabile obligațiile respective.</p> <p>Se recomandă revizuirea și reformularea alin. (3) al articolului nominalizat.</p>	<p>Se respinge</p> <p>Contractul de intermediere a muncii reprezintă un contract de prestare a unor servicii care rezultă în plasarea solicitantului locului de muncă. Respectiv, durata acestuia este condiționată de plasarea persoanei. Totodată, excepțiile prevăzute au drept scop protejarea solicitantului locului de muncă.</p>
	<p>Referitor la propunerea de completare a Legii cu art. 64, menționăm următoarele:</p>	<p>Se respinge</p> <p>Răspunderea solidară reprezintă o</p>

	<p>a) Nu este clar modul în care agenția privată din Republica Moldova ar putea „să monitorizeze situația lucrătorului emigrant plasat în străinătate”, adică în afara teritoriului Republicii Moldova (cît și dreptul Guvernului Republicii Moldova de a impune careva obligații în afara acestui teritoriu). La fel, prezintă dubii serioase posibilitatea reală a acestor agenții de a interveni „în modul stabilit de legislație în litigiile și conflictele de muncă apărute între beneficiarul străin și lucrătorul emigrant”, dată fiind competență limitată a persoanelor juridice respective în domeniul soluționării conflictelor de muncă în general, precum și a celor ivite în afara țării în particular.</p> <p>b) În același context, se prezintă absolut nejustificată impunerea agențiilor private moldovenești la „răspundere solidară cu beneficiarul străin pentru prejudiciile cauzate lucrătorului emigrant”.</p> <p>Se recomandă o revizuire conceptuală a prevederilor art. 64 din proiect.</p>	<p>practică internațională impusă de state în vederea protejării lucrătorului migrant. Totodată, monitorizarea lucrătorului migrant implică intervenția agenției la cererile beneficiarilor plasați, inclusiv prin informarea autorităților cu privire la eventuale abuzuri din partea angajatorilor.</p>
<p>Se acceptă</p> <p>Articolul a fost reformulat în corespundere cu obiectivele înaintate de Ministerul Justiției</p>	<p>Cu referire la propunerea de introducere a art. 68 se recomandă revizuirea conceptuală a articolului în vederea racordării la exigențele art. 19 al Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, precum și 409 al Codului contravențional. Astfel, în situația în care ISM va deține informații cu privire la anumite încălcări ale legislației în vigoare, care se pot încadra în eventualul art. 266² al Codului contravențional, acesta va trebui să inițieze procedura contravențională, dar nu controlul de stat. Totodată, în ipoteza obținerii informațiilor despre comiterea infracțiunii comise de eventualul art. 241² al Codului penal, ISM va trebui să sesizeze organele de ocrotire a normelor de drept. Nici una din ipotezele descrise nu se încadrează în temeiurile de inițiere a controlului inopinat prevăzute de art. 19 al Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.</p> <p>De rînd cu recomandarea formulată mai sus, fața de textul proiectului putem relata următoarele:</p> <p>a) fraza „Inspectoratul de Stat al Muncii supraveghează activitatea și publicitatea plasată de intermediarii nelicențiați și poate documenta acțiunile și intențiile acestora” poartă un caracter incert și interpretabil. Astfel, în lipsa unei definiții legale a termenului de „supraveghere” în acest context, norma respectivă ar putea să fie interpretată în sensul oferirii unor împuterniciri legale ISM în domeniul autorizării și</p>	

	<p>controlului activității de publicitate, contrar prevederilor Legii nr. 1227/1997 cu privire la publicitate.</p> <p>Se recomandă reformularea mai explicită a normei citate.</p> <p>b) stabilirea la alin. (5) a termenilor de efectuare a controlului de stat contravine art. 22 al Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, care indică că:</p> <ul style="list-style-type: none"> - termenul-limită de efectuare a controlului se calculează nu „de la recepționarea petiției”, dar de la data începerii controlului (a se vedea alin. (1) art. 21 al Legii nr. 131/2012); - durata controlului, potrivit alin. (2) al art. 22 al Legii nr. 131/2012 „Indiferent de temeiul invocat și de tipul controlului, acesta nu poate fi efectuat și delegația de control nu mai este valabilă la expirarea a 5 zile calendaristice de la data începerii controlului”. <p>Se recomandă ajustarea propunerilor la prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.</p> <p>c) dreptul ISM de a solicita „participarea în activitățile de control a (...) altor autorități abilitate să examineze asemenea cazuri” nu poate fi formulat într-un mod absolut – la controlul de stat pot participa (chiar și în cadrul controlului comun) doar autoritățile de control enumerate în Anexa la Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.</p>	
	<p><u>Se acceptă</u></p>	<p>În ceea ce privește propunerile de introducere a art. 70, menționăm următoarele:</p> <p>a) se reglementează despre responsabilitate juridică, fără a se concretiza tipul acesteia (contravențională, penală, materială sau de altă natură).</p> <p>b) se reglementează solidaritatea, fără să specifice mecanismul de implementare a acesteia. Astfel, în cazul răspunderii materiale, solidaritatea acesteia trebuie corelată cu prevederile art. 796 – 816 ale Codului Civil.</p> <p>c) obligația de acoperire a cheltuielilor de repatriere „în cazul accidentelor de muncă soldate cu incapacitate de muncă sau deces” este formulată foarte vag, cel puțin prin prisma următoarelor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se impune în toate cazurile, inclusiv atunci când acestea sunt datorate culpei însuși angajatului; - se impune în caz de orice accident de muncă – inclusiv ușoare;

	<p>- nu se condiționează formalizarea și constatarea într-un mod oficial a accidentului de muncă;</p> <p>- nu se concretizează ce includ „<i>cheltuieli de repatriere</i>”.</p>	
	<p>În mod special menționăm contrazicerea propunerii de la art. 71 din proiect cu prevederile art. 27 al Constituției. Astfel, potrivit alin.(2) al acestuia din urmă „<i>Oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.</i>”</p> <p>În acest context se recomandă excluderea articolului în totalitate.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Ceea ce ține de modificările propuse la Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii și Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător considerăm necesar de a exclude propunerile de a împuternici ISM de a efectua controlul de stat asupra „<i>altor intermediari ai muncii nelicențiați</i>” reieșind din următoarele considerente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - activitatea de intermediere respectivă fără licență constituie contravenție sau, după caz, infracțiune penală. În acest context, verificarea activității agenților economici corespunzători în orice caz urmează a fi efectuată în cadrul unui proces contravențional sau penal. - prevederea care împuternicește ISM de a efectua controlul de stat asupra „<i>altor intermediari ai muncii nelicențiați</i>” poate fi interpretată abuziv, fiind extinsă asupra companiilor care, prin esența, nu ar trebui să cadă sub incidența respectivului control de stat. 	<p>Se respinge</p> <p>Inspectoratul de Stat al Muncii urmare a controlului în baza petițiilor, poate verifica agențiile care plasează ilegal în câmpul muncii.</p>
	<p>În privința propunerii de a completa Codul Contravențional cu art. 266², menționăm:</p> <p>a) amenziile propuse de a fi aplicate pentru contravenția dată sunt disproporționale în raport cu gravitatea și pericolul social al faptei comise;</p> <p>b) art. 409 din Codul contravențional urmează a fi completat în vederea acordării competenței ISM de a constata contravenția prevăzută de art. 266² al Codului.</p> <p>În privința propunerii de a completa Codul Penal cu art. 241², menționăm că sancțiunile propuse de a fi aplicate pentru contravenția dată sunt disproporționale în raport cu gravitatea și pericolul social al faptei comise.</p>	<p>În conformitate cu avizul Ministerului Justiției modificările au fost excluse din proiect</p>
<p>Centrul National Anticoruptie</p>	<p>Norma propusă la art.3 pct.2) definește noțiune de ”lucrător</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>Norma a fost modificată prin excluderea termenului de "întreprindere familială" și înlocuită cu "sau altei forme de organizare juridică".</p>	<p>independent", în textul definiției prezentate fiind utilizat termenul de "întreprindere familială". Astfel, analizând per ansamblu modificările propuse la art.3 din proiect, se atestă că acestea sunt reglementate lacunar, nu definesc în înțelesul proiectului de lege expertizat termenul de "întreprindere 5 familială". Totodată, examinând cadrul normativ în domeniu, termenul respectiv nu are o definiție în legislație. Pericolul de coruptibilitate în acest caz constă în apariția practicilor diverse de interpretare a termenului de "întreprindere familială", practici care pot fi abuzive. Completarea art.3 cu norme care definesc termenul de "întreprindere familială".</p>
<p><u>Se acceptă</u></p>	<p>Reglementarea conținută la art.60 alin.(1) lit.c) din proiect este redată de o manieră contradictorie. Folosirea în textul normei a expresiei „în mod repetat”, denotă ambiguitate și ar putea fi interpretată în situații similare în mod diferit și în dependență de interesul sau scopul urmărit asupra retragerii licenței pentru activitatea legată de plasarea în câmpul muncii a cetățenilor Republicii Moldova în străinătate, în cazul în care a fost stabilită plasarea cu rea-credință a lucrătorilor emigranți la beneficiarul din străinătate care a fost condamnat pentru nerespectarea drepturilor lucrătorilor emigranți. Astfel, examinând per ansamblu prevederile proiectului expertizat, acesta nu conține prevederi care indică la careva măsuri întreprinse de către organul de licențiere în cazul în care se stabilește pentru prima dată plasarea cu rea-credință în câmpul muncii a lucrătorului emigrant la beneficiarul menționat supra. Mai mult, nu este clar ce se înțelege prin plasarea cu rea-credință în mod repetat, numărul de plasări cu rea-credință admise de către agențiile private (două sau trei sau de mai multe ori). În sensul dat, în redacția propusă de proiect, utilizarea sintagmei invocate generează atribuții discreționare și lasă la latitudinea organului de licențiere stabilirea numărului necesar de plasări cu rea-credință a lucrătorilor emigranți la beneficiarul din străinătate condamnat, și respectiv luarea deciziei de retragere a licenței. Astfel, pe de o parte, pentru a nu fi retrasă licența, agenția privată va fi cointeresată în stabilirea 6 unui număr mare de încălcări necesare, iar, pe de alta, autoritatea competentă va fi tentată în interpretarea, după caz, a prevederilor formulate în vederea obținerii unor avantaje necuvenite sub orice formă cu riscul manifestărilor de corupție, ceea ce va genera desfașurarea cu rea-credință de către deținătorii de licență a activității</p>

legate de plasarea în câmpul muncii a cetățenilor Republicii Moldova în străinătate, iar acest fapt poate admite lezarea dreptului la muncă a lucrătorului emigrant și neprotejarea acestuia. Mai mult, luînd în considerație rea-credința a deținătorului de licență și calitatea de condamnat al beneficiarului din străinătate, fapt ce riscă să aducă atingere drepturilor lucrătorilor emigranți, licența se impune a fi retrasă odată ce a fost atestată existența unei astfel de încălcări (plasarea cu rea-credință a lucrătorilor emigranți la beneficiarul din străinătate care a fost condamnat), fără a permite plasarea repetată. Totodată, conform aceluiași raționament referitor la calitatea beneficiarului din străinătate, excepția instituită la art.60 alin.(2) se va aplica și în cazul în care a fost stabilită plasarea cu rea-credință a lucrătorilor emigranți la beneficiarul din străinătate care a fost condamnat pentru nerespectarea drepturilor lucrătorilor emigranți. Formularea ambiguă și caracterul lacunar al proiectului vor face imposibilă tragerea la răspundere a factorilor de decizie, care la implementare vor conștientiza impunitatea lor pentru abuzurile săvârșite în procesul de aplicare, și deci astfel, va perpetua săvârșirea abuzurilor de serviciu, conflicte de interese și/sau favoritism, precum și altor manifestări de corupție (corupție activă/pasivă, luare/dare de mită) în cauză.

La art.60 alin.(1) lit.c), textul ” în mod repetat” se va exclude. La art.60 alin.(2), se va completa cu textul ”și c)”.

MINISTRU

Viorica DUMBRĂVEANU